

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ НІМЕЦЬКОЇ БАЙКИ

Паталаха І. І.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник - ст. викладач Чепелюк А. Д.

Останнім часом значно зросло зацікавлення такими жанрами, в яких алегорично, в образах різних тварин викриваються негативні риси людини. Найяскравішим виявом такого образного інакомовлення є байка - невеликий, часто віршований алегоричний твір повчально-гумористичного або сатиричного характеру. Характерними особливостями байки є: докладність, деталізація оповіді, діалогізація, мотивування вчинків персонажів.

В інакомовному сюжеті байки дійовими особами найчастіше є умовні звірі. Виникнення байки пов'язують з легендарним давньогрецьким байкарем Езопом, його байки були написані прозою.

Пануючим офіційним видом поезії середньовіччя була придворна поезія, суспільна функція якої полягала в ідеалізованому зображенні привілейованого класу. Але поряд з феодальною, духовною та рицарською поезією існувала й усна народна поезія, яка письмово передавалася дуже рідко і лише в духовній або феодальній інтерпретації. У цей період німецька байка зазнає значного розвитку. До перших німецьких байкарів належать Г. ф. Мінден, Г. ф. Трімберг. Виникнення та розвиток німецької байки тісно зв'язані з соціальними вимогами часу. Найсильнішим соціальним віянням середньовіччя була необхідність пробудження та розвитку самосвідомості народу, осмислення ним своїх здорових моральних цінностей всупереч феодальному пригнобленню, розкриття суперечностей етико-релігійних правил та дійсності і вдосконалення людської природи. Це зумовило тематику байок тієї епохи та їх функції.

В епоху гуманізму німецька байка була представлена прозовими творами Г. Штайнховеля, С. Бранта та ін. Відомими авторами німецьких байок періоду реформації є М. Лютер, Г. Сакс, Б. Валдіс та ін.

З 13 по 17ст. німецька байка розділяється на два види, а саме на прозовий та поетичний варіант, які розвиваються паралельно, доповнюючи один одного.

У творчості Геллерта, Хагедорна, Пфедфеля, Лессінга, Гердера та інших авторів байка набуває образності, динамічності, емоційності, крім того, вона розвивається від моралізування, повчання до соціальної критики, навіть сатири. У 19–20 ст. байка все більше втрачає свій поетично – розважальний характер, зачіпає глобальні теми, набирає нових рис соціально – критичного твору, орієнтується на інтелектуального читача.

Розвиток образу-символу й супровідний розвиток механізму метафоризації є суттєвою рисою еволюції німецької байки. Фразеологізми та тропи роблять байку літературним твором, шедевром мистецького слова.

Еволюція стилю німецької байки збігається в загальних рисах з шляхом еволюції стилю російської та української байки. Це свідчить не про імітацію і плагіат, а про загальні закони саморозвитку жанру.